

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő:	Kiadó laptulajdonos:	Egyesszám ára 4 fillér.
Belföldre: Negyedévre	8 korona.	Rudnyánszky Gyula	László József.	Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Felköltségére	12 .			Debrecen, Csapó-utca. Telefon 275.
Itálire Negyedévre	5 .			
E külföldre	20 .			

ROSTA.

Felséges király! Ez szép, nemesen egyszerű és alkotmányosan igaz megszólítás. Épen ezért nem tetszik a hétrét görbülő szolgálküknek. Oda kell bigyeszteni, hogy császári . . . Miért? Mert nekünk nincs császáruk, de mert hazugság az önálló államiságunk, hazugság a nemzeti alkotmányunk, hazugság Szent István birodalmának hatalma, törvénye, joga. Tehát hazudjunk: a magasztos, magyar önézretre valló megszólítást a felirat éléről tüntessük el és írjuk oda a régi kaptafa szerint, hogy császári és stb.

Hiszen elvégre is mi van ebben? Ha lehet császárszemle, császármorzsa, császármetszés, császárkabát, miért ne lehetne a magyar országgyűlés feliratában a megszólítás császári és stb.?

* * *

Ha piszkos a kéményseprő, a kovács, a lakatos, a kályhafűtő, — ez még hagyján. Dolga végezte után megmosdik és tisztálkodik. A kéményt azért jól kikotorhatja, a kocsikereket remekül megvasalhatja, a kulcsot megreszelheti, a banyakemencébe fát ügyesen rakhat — mestersége szerint.

De a mikor a pék, a fehér ruhás, a lángliszttel, hősincipóval dolgozó pék szurtos, ez mar gyalázatosság.

Debrecenben ilyen csufiságnak jött nyomára a rendőri hatóság. Hát itt kegyetlen példás büntetésre van szükség. Meg kell fosztani azokat a szennyes pékeket az iparüzés jogától. Mert az már nagyon is világvárosias förtelen, hogy a mindennapi kenyerrünket a kapzsi, gazdagodó, urkocsiskodó pék uraságok beszennyezzék.

Szeretjük, ha Debrecen halad, fejlődik; de azon a réven, hogy a pékek disznóságokat csináljanak, nem szeretnők, hogy Debrecen világvárosi hirbe keveredjék.

* * *

Miben van elleségeink képzelt ereje? Abban a balga hitben, hogy a nemzeti akarat szerint alakult ellenzéki szövetség szétrobban, elemeire mállik, a vezérek hajba kapnak, a pártok pártoskodásba keverednek, így aztán a nemzet újra gyenge, béna, guzsba kötött lesz és hajrá! kezdődhetik megint a bécsi boszorkánytánc.

De ebből ugyan nem esznek tisztelt jóbarátaink! A szövetség áll rendületlenül és hiába döngetik erőszakkal, hiába furjáfáragják esellel, hiába csalogatják hinárba, hiába akarják vezéreit, pártjait összeveszteni, — nem sikerül az érmánykodás.

Arra tehát kár légvárakat építeni, hogy a szövetség felbomlik. Hamarabb kikiáltják Szentpétervárott a köztársaságot, hamarabb koronázzák meg a római pápát Olaszország

királyává, mintsem a magyar nemzet alkotmányos jogaiból mákszemnyit is engedjen.

Jó lesz hát a derék ellenségnek idején leszerelni. Hiszen ugyanis csak szégyenletes kudarc lehet a nemzetünk veszedelmét óhajtó áskálódás vége! . . .

Csokonai nevében.

— május 5.

A százados Csokonai-emlékünnepről a debreceni Csokonai-Kör kiadta hivatalos előrajzát, melyet az olvasó a Szabadság mai számának más helyén teljes szövegében megtalálhat.

Csokonai Vitéz Mihály 1805. január 28-án halt meg, halálának százados emlékünnepe tehát 1905. január 28-án kellett volna rendezni. A Csokonai-kör így is tervezte. Azonban akkor az egész országot felforgatta a képviselő választások váratlan eredménye s az irodalmi ünnepet a Csokonai-kör nagyon helyesen elhalasztotta.

Egyéb akadályokon is át kellett azóta ugránia ennek a kegyetes ünnepnek. Hogy csak egyet említek: a jó szándék nemes álmai szerint a százados emlékünnepet országos jelentőségű irodalmi esemény nagy kereteibe akarták beilleszteni a nemzeti művelődés érdekeit szívükön viselő tervezők. Az ország első íróinak, a valóban legnagyobb és leghivatottabb szellemi vezéreknek kellett volna a dobogóra kiállaniuk, hogy Csokonait dicsőítve hangos meggyőződéssel hirdessék, hogy a nemzet összes kincseiközt a legdrágább a világ és az irgalmatlan idő meghódítására legalkalmasabb a nemzeti költészet, mely ragyogásával megaranyozza, erejével diadalokra hivatottá edzi, hatalmával esodatévó munkára ihleti a nemzet lelkét.

De fájdalom a nemzeti műveltség oly ösztövéren csörgedez e hazában, az irodalmi dolgok iránt oly sivár a közömbösség, hogy még a mesterségük szerint irodalmi életet élő okleveles író urakban is nagyobb a személyi gyarlóság, az egyéni hiuság és a jóra való testség, mint a nemzeti költészet egyetemes érdekeinek szeretete.

Igy esett, hogy a Csokonai-ünnep sorrendje bizony jórészt csak szerény helyi emlékezés kicsi mécsvilága lett. A nagy hegyek kis egeret szültek. A Csokonai-kör mód felett buzgólkodik, a különféle al- és fő szakbizottságok gyöngyös verejtéket izzadnak, annyira törnek magukat, hogy az ünnep — a mint mondani szokás — kitűnően sikerüljön.

Olvasom is a helyi lapokban hetek óta, hogy a sajtóbizottság eget ostromol, a nem tudom milyen bizottság a módos debreceniektől fogatot, szállást kér a vendégeknek, aztán lobogókat kér a házakra. Szóval lesz céció, színes külsőség, ünnepi beszéd, lakoma, barátkozás, élők éltetése bőven. Szép is, jó is, hogy így lesz! Vonuljon ki az egész város, a bájos leányok szórjanak virágot, a zászlók lengjenek, a napi hir-költők zengjék el ünnepi ódáikat és Debrecen apraja-nagyja legyen talpon, a mikor az irodalom a délibábok hazájának fővárosában ünnepet ül.

De én azt tartom, hogy a lelkes, zajos, hatásos és dicsőséges Csokonai-ünnep ügyesen kifaragott külsőségeivel csak a keret lehet. Csokonai szelleme azt sugja azonban, hogy a keretbe képet kell illeszteni. Képet, melyből lélek sugározzék; képet, melyet — a ki lát — soha többé el ne feledjen! Röviden és magyarul: valami alkotás kell, a mi ezt a százados emlékünnepet a nemzeti irodalom dicsőségére megőrökítse!

És Csokonai szelleme ezt az alkotást Debrecen városától várja.

Mit tett a város Csokonaiért, hogy meghálálja azt az áldást, melylyel a költő szülővárosát halhatatlanná tette? Eddig nem sokat!

Ime itt a fenséges alkalom, hogy Debrecen városa bebizonyítsa, hogy megértette és megérdemelte Csokonait.

Május 21-ike előtt még lesz a városnak törvényhatósági közgyűlése. Azon bizonyára szóba kerül a politikai helyzet, tárgyalni fogják Heves vármegye ismert átiratát és kihirdetnek néhány szülésznői oklevelet.

De talán cselekedhetnék ott a város még valamit! Csokonai nevében, Csokonai emlékezetére olyan országos jelentőségű alapítványt tehetne, mely nemzeti dalköltészetünk, a magyar líra virágos mezejét öntözhetné a buzdítás, a kitüntetés, a megjutalmazás tiszta forrásvizével.

A gondolat így magában álljon. Magyarázat nem kell hozzá. Nem is szükséges, hogy kibontakozzék a terv részletei szerint. Hiszen Debrecen városának nemesen gondolkodó, szin magyar lelkű polgármestere, főjegyzője és közművelődési tanácsosa van. Ők hárman, talpig derék, művelt férfiak bizonyosan megtalálják a megvalósítás legszebb formáját, hogy a gondolat Debrecen város becsületére teljes fényében testet ölthessen.

Én csupán azt érzem, hogy Cso-

konai nevében meg kell csinálni az alapítványi tervezetet és indítványt. És ilyen módon a százados emlékű nap igazán országos jelentőségű irodalmi eseménynyé avatódik és egész Magyarország látni fogja, hogy Debrecen városa valóban leghivebb tükrökre a nemzeti megújulás szellemének!...

Politikai hírek.

Nyiri miniszter mandátuma. Budapestről írják: Tegnap délelőtt hirdette ki Faiss Andor elnöklete alatta kir. Kuria választási tanácsa a Nyiri Sándor honvédelmi miniszter választása ellen beadott petíció ügyében hozott határozatát. A Kuria a vizsgálatot elrendelte. És pedig: 1. A budai Vigadóban, a budai Fácánban és a Fiumeszállodában történt etetések és itatások dolgában. 2. Elrendelte a vizsgálatot az összes bejelentett hivatali pressziók ügyében. 3. Elrendelte a vizsgálatot arra a körülményre vonatkozólag, vajjon Nyiri Sándor honvédelmi miniszter 70.000 korona készpénzt adott át választási célokra. A királyi Kuria a budapesti ítélőtáblát bizta meg a vizsgálattal.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

— május 5.

A képviselőház mai ülése már tíz órára benépesítette a folyosókat. A képviselők még a tegnapi esti párt-értekezletek hangulatának benyomása alatt voltak s különféleképpen vélekedtek a felirati vita lefolyásáról.

Justh Gyula elnök fél tizenegykor nyitja meg az ülést.

Okolicsányi jegyző felolvassa a tegnapi ülés jegyzőkönyvét, melyet minden hozzászólás nélkül hitelesítenek.

Az elnöki előterjesztések után rátérnek a felirati javaslat tárgyalására.

Batthyány Tivadar gróf: A többség

szükségesnek tartotta, hogy felirattal forduljon a királyhoz s kérje meg, hogy bizza a kormányalakítást az új többségre. Megemlíti a közelmúlt politikai eseményeit. Az 1899. XXX. t. c. elrendeli, hogy a míg új vámtarifá nincsen, nem lehet megkezdeni az új szerződések iránti tárgyalásokat. Ezt a garanciális törvényt nem tartották tiszteletben. Elmondja, hogy milyen küzdelmes parlamenti harenak volt az okozója az ujoncemelési javaslat. Előbb ridegen követelték azt, később ugynevezett nemzeti vívmányokat helyeztek kilátásba, de mindennel elkéstek. (Ugy van! — a baloldalon.) E bajok dacára a múlt év tavaszán dolgozott a parlament.

Nemsokára azután megjelent az ugrai levél s ettől datálódik a végkezdetek. (Ugy van! a baloldalon) az idézte elő a jan. 26-ot.

A jobboldal, a mikor többségben volt, mindig a többségi akaratra hivatkozott. Ezzel idézték elő a november 18-iki és december 13-iki eseményeket s különösen ezt az ex lex szerencsétlen állapotát. Aztán ebben a törvényen kívüli állapotban a király személyének belevonásával a nemzet akaratahoz főlebbzetek. A nemzet pedig a teméntelen választási visszaélés dacára óriási többséggel megbuktatta a szabadalvüpartot. A kormány ezután beadta lemondását, és még mindig ideiglenesen vezeti az ügyeket. A király nem bízta meg kormányalakítással az új többséget. Ezen vizsgálás állapotokra mutat rá a felirat s egyuttal rámutat néhány irányelvre, melyek alapján a kibontakozást meg lehet csinálni. A felirat nem ad programot, ezt a jövődó kormányknak kell adnia. Részletesen foglalkozik a feliratban jelzett gazdasági kérdéssel, választói reformmal és a magyaralvünek és jelvényeknek a hadseregben való érvényesítéséről. Mindezeket erőlyesen követeli. A feliratban ez a megszólítás van: felséges Apostoli király. Ez a leghelyesebb megszólítás, a mikor a magyar parlament fordul a királyhoz! Reámutat a parlamenti bajokra és kimutatja, hogy a megoldás csak úgy létesíthető, ha az új többséget bízzák meg kormányalakítással. Ajánlja a felirati javaslat elfogadását (Eljenzés, taps a baloldalon.)

Nagy Ferenc: A király teljesen tájékozva van a parlamenti helyzetről és így indokolatlan azon álláspont, hogy felirat utján kell a királyt tájékoztatni. Kijelenti, hogy a

felirat minden lényeges részével azonosítja magát. (Nagy zaj a baloldalon.)

Közbekialtások: Azért beszél ellene, szavazza meg! (Zaj.)

Nagy Ferenc: Egyetért a felirati javaslat azon részével, a melyben a jövődó kormányknak három irányban utmutatást ad. Szükségesnek tartja a nép érdekében is az adóügyi és szociális reformokat.

Felkiáltások: Mért nem csinálták meg? (Zaj.)

Nagy Ferenc: Rokonszenvez a gazdasági különválás kérdésével és a hadsereg dolgában támasztott követelésekben és azt hiszi, vele együtt az egész szabadalvü párt így gondolkozik, sőt azt hiszi, a király sem talál kivetni valót a feliratban. (Derűtség balon.)

Polonyi Géza: Legyen vége a komédiának!

Szabó István: Ne így szerezzon magának érdemeket!

Az elnöki szöket **Rakovszky István** foglalja el.

Nagy Ferenc: És ilyen körülmények között értetetlen, hogy ez a válság mért huzódik oly soká!

Közbekialtások: Kérdezze meg a királyt! (Nagy zaj a balon.)

Nagy Ferenc: A király biztos támpontot talál a választás eredményében negatív irányban. A király nem nevezhet ki kormányt a szabadalvüpartí kisebbségből. De a függetlenségi pártból épp oly kevésse nevezhető ki kormány. Kétségtelen, hogy a nemzet többsége még mindig ragaszkodik a 67-hez. (Ellentmondás a szélsőbalon.)

Gál Sándor: Ugratni akar?

Nagy Ferenc: Annál inkább is többségben van a 67-es alap, mert hiszen a horvátok is ezen az alapon állanak. De világos hogy olyan kormány nem alakulhat, mely a függetlenségi párt legalább passivé támogatni nem hajlandó. Mert számolni kell az obstrukcióval a mely sajnos csaknem intézményé hatalmasodott el.

Rákossy Viktor: Mi lesz a esődtömeggel?

Nagy Ferenc: A feliratnak kormányzati programot kell adnia, mert hiszen arról van szó, hogy ennek alapján kormányt kell alakítani.

Két rokonlelkű költő.

— Szaboleska Mihály és Sajó Sándor. —

Irta: **Dr. Kardos Albert.**

Mennyivel inkább magával tud ragadni, mikor szeretetet hirdet, mikor a szabadság, az egyetértő magyarság igaz eszméire tanítja a magyar ifjúságot! Bizony megreszketteti a mi szívünket is a költő, midőn e szavakat intézi a felekezeti gyűlölködésbe süllyedt magyar ifjúsághoz:

A magyar ifjúsághoz.

Reszketek érted hazám ifjúsága!
Öltözz te fénybe, fénylő napsugárba,
Mint ahogy tették apád, nagyapád,
Nem illik a sötétség meze rád.

Az a hír rólad, hogy venköl, butául
Mernéd az embert hitágazatárul.
S én messze tőled, de mégis veled:
Önönmagadtól — sírván — védelek.

Én pap vagvok, de nekem Magyarország
Drágább mint akár maga a menyország.
Ha szolga lesz, vagy elvész nemzetünk,
Az örök üdvösség is mit nekünk?

Még őszintebbek, még igazabbak egy szocialista poétának mondott szavai, (aki megküldte nem csekély tehetségről tanuskodó költeményeit, de Szaboleskának nem nagy gyönyörűsége telt bennök). Szaboleskának e költői (bizonyára Csizmadia Sándorhoz szóló) levelét valóban a legtisztább emberszeretet és a legeszményibb hazafiság sugallta. Valóságos hitvallás ez, melyet nekünk is, a szocialistáknak is jó lesz emlé-

kezetünkbe vésni legalább a következő strófaiban:

Egy szocialista poétának.

Lásd az én apám is „dolgozott a gyárban”
Én is ott születtem nádfődeles házban,
A köldüs az árva nekem is testvérem:
— De azért egy úton nem járunk mi mégsem.

Én nekem sem tetszik a világ-olyása.
Én is várok egy szebb hajnalhasadásra:
Am te a gyűlölség vad tüzén át varod,
Én a szeretetben ezt a más világot. —

Te a szenvedőt csak a szegényben szárod.
Ha, ki gazdag: sírhat, — ez a hitvallásod.
Én nézem az embert bárkiben embernek,
S sajnálom szegényt, a királyt is, ha szenved!

És te azt hirdeted, hogy néktek a hazátok:
Az a föld, ahol ép nagyobb a napszámtok.
— Nekem nem eladó a hazám kenyérért,
Se' földi, se' égi örök üdvösségért.

Sajó Sándor tulajdonképp mint hazafias költő tünt fel először szélesebb körben és legszebb koszoruit a mezőn aratta. Meg van áldva szónoki hevülettel, merész gondolatokkal, szárnyaló előadással s így nem csoda, hogy a nyíregyházi Bessenyei szobrot, a budapesti Szarvas Gábor emléket az ő magasan járó, tartalmas ódáival leplezték le. — Méltó módon fejezte ki nemzeti keservünket bolgogult Erzsébet királyné halálakor és más alkalmakkor is megtalálja a nemes páthosz hangját. Különben magyarságáról, egész valóját betöltő nemzeti érzéséről, lelkes, de azért okos honszerelméről ő is tett valómást, legalább annak tekinthetjük „Magyarnak születtem” c. költeményét, melynek utolsó strófájában ezt hirdeti.

Magyarnak születtem! Ünneppan szöttek
Számomra e sorsot népek I tene!
Honszerelmem lángját följuytom előttem.
Itéld meg: hiúság nem gyul-e vele.
És ha van még árnyék ezen a szerelmen,
Oh világítsd meg vágó lelkemet!
Taníts meg én Úram, milyennek kell lennem,
Hogy igazabb, hivebb, jobb magyar legyek?

IV.

A szembeüő hasonlóságok mellett bizonyára észrevehető a különbségek, amelyek a két költőt egymástól elválasztják és melyeket talán az eddigi mutatóványok is eléggé éreztethettek.

A figyelmes olvasó könnyen átláthatja, hogy Szaboleska líraiabb, Sajó inkább szónoki tehetség, az egyik a dalban, másik az ódában erősebb, egyik a pillanatnyi benyomások énekesé, másik szeret elgondolkozni, szemlélődni, e szerint Szaboleskában több az érzés. Sajóban több a gondolat. Amannak bölcsészeten Petőfi, emezén Arany hagyott mélyebb nyomokat, annak verselése dallamosabb, nyelve népiesebb, ez művészebb versformákat használ, irodalmibb stílust követ.

Nem bocsátkozom ez apróbb, de azért rendkívül jellemző ellentétek kifejtésébe, de nem hagyhatom félbe e párhuzamot, mig mindkét külsőt egy-egy olyan erős oldaláról is be nem mutatom, amely a másiknak gyöngéje.

Szaboleska országos hirre akkor tett szert, egy Beöthy érdeklődését akkor vonta magára, mikor megírta első genre-képeit, e lírai rajzokat, amelyek őt legközelebb viszik Petőfihez. A „Salzburgi csapszékben”, a „Grand Cafében” c. költeményeit, e csodás

Kaas Ivor : Ehhez miniszter kell!

Nagy Ferenc : Meg lehet követelni, hogy legalább is a főelvek jelöltesse ki.

Martos Gyula : Ne fájjon a feje ezért.

Nagy Ferenc : A feliratban szó van a választói jog kiterjesztéséről. Mi ez? Meddig a határig? Progressziós adóról is szó van. Hát progressziós adóval is jó lesz közelebbről foglalkozni. Benne van a feliratban a földbirtok rendezése a nép nagy rétegeinek érdekében. A mi a gazdasági különválást illeti, többször tapasztalta a vámközösség kárait, de tudja, hogy ezt nem lehet momentán megcsinálni. Inkább vegye be a helyett a koalíció a magyar nyelv kötelező tanítását a népiskolákban. (Zajos elenmondások). Ő úgy látja, hogy a függetlenségi párt lép a negáció álláspontjáról és a fennálló törvények alapjára helyezkedik.

Nagy Ferenc : Az országnak csak előny, ha azok, kik távol tartották magukat kormányzástól, most abban részt fognak venni. Feliratot nem fogad el.

Szünet következett. Szünet után **Kossuth Ferenc** az első.

Szónok. **Kessuth Ferenc** általános figyelem közt emelkedik szólásra. A feliratot maga és a függetlenségi párt nevében elfogadja, még pedig azon kijelentéssel, hogy a párt teljes épségökben tartja fenn külön elveit. A függetlenségi párt öntudatosan lépett az ellenzék szövetségébe és azt mindvégig támogatni fogja. Vitázik Nagy Ferencel, és arra a következtetésre jut, hogy a szövetkezett ellenzék feliratában sokkal több nemzeti tartalom van, mint az összes előző szabadelvű párti feliratokban. Arra az ellenvetésre, hogy a szövetkezetnek nincs programja, azt jelenti, hogy közös programnak már az is elég, hogy pasztuljon az eddigi romlasztó és nemzetietlen rendszer. (Percekig tartó taps és éljenzés.)

Ezután **Tomasios Miklós** foglalkozik a horvát képviselők nevében. Nyilatkozatot olvas fel, a mely szerint a horvátok minden körülmények közt hívei a fennálló törvényeknek és minden magyar nemzeti ügyet rokorszenvvel szemlélnék. A pártoktól is csupán azt kívánják meg, hogy irányuk ne ütközzék Horvátország érdekeibe. A feliratot nem fogadják el.

szerkezetű, az elbeszélés, leírás és egyéni érzés elemeiből összerakott e kis művészi remekeket ki ne ismerné, hát a Demeter Rózsiról szóló dala kit ne hatott volna meg szíve melyéig? Szaboleska kinek szigorú kritikusok sokszor szemére vetették az egyhangúságot, költői vénája elsekélyesedését, e műfaj terén mitsem vesztett üdéségből, mindig talál új meg új tárgyat, melyet bele tud illeszteni a régi művészi szerkezetbe. — Mostani kötetében „Képek” címen csoportosította e nembeli költeményeit, amelyek közül nem állhatom meg, hogy ide ne iktassam a szerintem legsikerültebbet, melyet maga a költő is valószínűleg legszebbnek tart, azért tette a csoport élére.

Hír a falunkból...

A fiatal bárónak egy maga untába,
Rózsafát oltott a Gálék udvarába.

Hej hogy irigyelték a ritka virágot,
Gál Magda sorsát a többi paraszt lányok.

S az a semmi kis fa (beválik esodának!)
Szerencsét hajtott az egész Gál családnak!

Füstölgő, víg kéményt a Gálné házára,
Selymet a Gál Magda sugar derekára.

De az oltott rózsá mire kivirágzott:
Nem ülték egy padra Magdával a lányok —

S mire az őszi dér a rózsát megeste,
Valami nagy bánat Magdát eltemette.

Nincs szebb virág a pütkösi rózsánál,
Falusi lánynak a magaszótt ruhánál!

(Vége köv.)

Darányi Ignác a kilépettek nevében egyszerűen kijelenti, hogy a feliratot elfogadja. Csupán azt óhajtja, hogy a felirat élén a királyt megillető hagyományos megszólítást használják, nehogy ellenkező esetben félreértés történjék.

Ezzel az ülés véget ért. A vitát holnap folytatják.

Egyház és iskola.

Egyházkerületi közgyűlés. A vármegye székházának nagytermében tegnap délelőtt tartotta meg az alsó szabolcs hajduvidéki református egyházmegye tavaszi közgyűlését, a melyen az egyházi részről Baltazár Dezső dr., a világi részről pedig Rásó Gyula alispán elnökölt. A közgyűlésen igen sokan jelentek meg, a minek az a magyarázata, hogy a tárgysorozaton a Zsigmond Sándor esperes ügye szerepelt. A közgyűlés megnyitása után az elnökség néhány határozat végrehajtásáról tett jelentést. Ezután tárgyalták a Zsigmond Sándor esperes ismeretes ügyét. A volt esperes kezén eltűnt 37 ezer korona pótlására az elnökség megtette a kellő lépéseket, a mely azt eredményezi, hogy a nagy hiányt az egyházmegyének kell pótolnia. Majd zsinati rendes tagnak egyhangulag Kiss Ferenc püspökladányi lelkészt, póttagnak Szabó Lajos hajduhadházi lelkészt választották meg. Hosszu és heves vitát provokált a létesítendő országos református lelkészi nyugdíjintézet tervezete, melyet véleményadás végett küldöttek meg az egyházmegyének. Az általános vélemény hosszúságos vitaközös során úgy alakult ki, hogy a tervezetben lényeges hibák vannak s félt, hogy a tervezet szerint létesítendő nyugdíjintézet nem tud majd megfelelni kívánásának s valóságos rokkant intézeté válik. A közgyűlés a tervezet elleni kifogásait felterjeszti az egyházkerülethez. A közgyűlésnek még egy kedves mozzanata lett volna, ha Soltész László, a h. szoboszlói lelkész ott megjelent volna. Soltész ugyanis most töltötte be lelkészkedésének 40 éves évfordulóját és ez alkalommal egy remek kivitelű bibliát akartak átnyújtani a jubiléusnak, a ki azonban szerénységből nem jelent meg. A közgyűlés még néhány apróbb ügy elintézése után véget ért.

Vizsgálatok az ev. ref. főgymnasiumban. A debreceni ev. ref. kollégiumban május 10—11 napjain a VIII. o. magánvizsgálata, május 13-án a VIII. o. vizsgálata, május 16—20 napján írásbeli érettségi vizsgálatok folynak le. Junius 14-én rendkívüli tárgyak vizsgálata d. e., tornavizsga d. u., junius 15-én a VII. o. vizsgálata egész nap, az I. oszt. A szakasz d. e., B. szakasz d. u., jun. 16. VI. oszt. egész nap; I. o. A szakasz d. e. B. szakasz d. u., jun. 17. V. A. o. egész nap, III. o. A szakasz d. e., B. szakasz d. u., jun. 19-én V. B. o. egész nap, IV. o. A szakasz d. e., B. szakasz d. u. jun. 20—22 napjain magánvizsgálatok és pedig jun. 20—22-én I—IV. o. jun. 21—22-én V—VII. o. a magánvizsgálatok írásbeliek és szóbeliek; jun. 23—28-án szóbeli érettségi vizsgálatok.

— **Gazdasági bizottság ülése.** Az ev. ref. egyház gazdasági bizottsága e hó 4-én délután 4 órakor az egyház tanástermében ülést tart, melyen folyó ügyek nyertek elintéztést.

Tollhegyen.

— **Farcolatok.**

— május 5.

A szabadelvű pártnak az a taktikája, hogy lekicsinyli a szövetkezett ellenzék feliratának tartalmát és túlzott követeléseket fog hangoztatni.

Mintha csak az egyszeri pékeket látnók, a kik mindenike azzal csalogatta a közönséget, hogy a másikkal olesőbban és gyorsabban vállal kenyér és pecsenye sütések.

Mindhijába! A nemzet már csak a baloldali pék kályhájára bizza a pecsenyéjét. Mert igaz ugyan, hogy a jobboldali — a Tiszapárti pék — is ért a pecsenyesítéshez, csak hogy eddig mind fellakmározta, a mit a nemzet számára kellett volna megsütnie!

Ez az új sütetű taktika pedig... meg lehetőszen sületlen!

*

Szent Januárius ereklyéiről azt tartja a legenda, hogy valahányszor a vértanu szent vére mellé helyezik a koponyáját, akkor a szent vér azonnal felforr.

Tanulhatna valamit szent Januáristól a magyar nemzet is. Megvoltak a januáriusi választások. Tisza elbukott, de ma is feje még a nemzetnek. Erőszakosan ott tartják a nemzet testén, hanem a nemzet vére még ettől az érintkezéstől sem akar felforrni.

Meddig kölesönzi még véré a magyar nemzet a hullók fajától?

*

Komjáthy Béla nem találja elég erősnek az egyesült ellenzék feliratát. — Ő azt akarná, hogy az egyesült ellenzék dinamitot robbantson fel. Ennek meglesz az a haszna, hogy a dinamit tulajdonképpen a dobóját (az ellenzéki pártokat) és nem azt robbantáná szét, akinek szánták volna. Őt magát, Komjáthy Béla urat, baj nem érhetné, hiszen a mikor az ellenzék dolgozik, a gömbölydud hazafi olyankor mindig a távollétével tündököl. Az ő izlése az lenne, hogy az egyesültek dinamittal traktálnák Tiszát, ő ellenben cukorkákkal javítaná meg a szájaizét.

NAPI HIREK.

Százados Csokonai ünnep.

A Csokonai-kör országos irodalmi ünnepe.

— május 5.

A Csokonai kör már kiadta a százados Csokonai-émlékünnep előrajzát, melyet tájékoztatásul az összes irodalmi köröknek, a személy szerint meghívott vendégeknek megküldött.

Az egyes bizottságok szorgalmasan működnek, készítik elő az ünnep minden részletét, és abban fáradoznak, hogy ezuttal Debrecen városa igazán dicsőséget arasson és az ünnep elejétől végig zavartalan összhangban folyjon le.

Ezt mi a magunk részéről is őszintén óhajtjuk és készséges szeretettel hívjuk fel a debreceni magyar lelkű, művelt közönség figyelmét arra a körülményre, hogy a midőn örökéletű nagy fia Csokonai Vitéz Mihály halálának századik évfordulója alkalmából a kégyelet fáklyáit meggyújtja, e fáklyák fénye mellett lássa meg nemzeti irodalmunk nagy sebeit, melyekre az egyetlen gyógyító ir csak

a nemzeti közszellem megújodása, a költészet iránt való szeretet és a közművelődési fejlődésnek mint legértékesebb nemzeti erőszak általános megbecsülése lehet.

*

A Csokonai kör előrajza a május 20-án és 21-én tartandó százados Csokonai-émlékünnepéről im ez:

A Debreceni Csokonai-kör Csokonai Vitéz Mihály halálának százados évfordulója alkalmából 1905. május hó 20. és 21. napjain emlékünnepet tart a következő sorrenddel.

Május 20-án.

I.

Az irodalmi társaságok küldötteinek és más meghívott vendégeknek hivatalos fogadtatása délután 6 óra 48 perckor a vasuti pályaudvar I. oszt. várótermében.

II.

Diákélet Csokonai korában. Irta: Oláh Gábor; előadják a főiskolai hallgatók az énekkar közreműködésével a kollégiumi énektérben. Kezdeté fél 8-kor.

III.

Társas vacsora étlap szerint este fél 9-kor az „Angol-királynő” vendéglőben.

Május 21-én.

IV.

Ünnepi ülés az „Arany-Bika”-szálló disztermében d. e. 10 órakor, amelyen

1. Megnyitó beszédet mond: Géresi Kálmán, a Csokonai-kör elnöke.

2. „A reményhez” című dalt éneklí: a városi dalegylet.

3. Ünnepi költeményt ad elő: Szaboleska Mihály, a Kisfaludy-társaság és a Csokonai kör tagja.

4. Emlékbeszédet tart: Tüdös János, a Csokonai-kör főtítkára.

5. Alkalmi költeményt ad elő: Szávay Gyula, a Petőfi társaság és a Csokonai kör tagja.

6. Az életrajzi pályázatról és a Csokonai-kör kiadványairól jelentést tesz: Kardos Albert, a Csokonai-kör titkára

7. „A esikőbőrös kulacshoz” című dalt éneklí: a városi dalegylet.

V.

Az ünnepi ülést folytatólag követi a költő szobrának megkoszorúzása a Csokonai kertben, ahol

1. „A tihanyi ekhóhoz” című dalt éneklí: a Petőfi-dalkör.

2. Az emlékszobrot megkoszorúzzák: a M. T. Akadémia, Kisfaludy- és Petőfi-társaság és más testületek küldöttei.

3. A „Himnusz”-t éneklí: a főiskolai énekkar.

VI.

A városi muzeum ünnepi megnyitása a volt gazdasági intézetben déli 1 órakor.

VII.

A Csokonai kiállítást megnyitja Komlóssy Arthur, a Csokonai-kör I. alelnöke, a kereskedő-társulat disztermében déli 1 és fél órakor.

VIII.

Társas ebéd az „Arany-Bika” disztermében délután 2 órakor.

IX.

Csokonai sírjának meglátogatása délután 5 órakor.

X.

A székely lakodalom bemutatása a városi színházban este fél 8 órakor.

Szives tudomásul! A rendező bizottság kéri az irodalmi társaságokat és a többi testületeket, sziveskedjenek küldötteik számát, nevét, állását, érkezésük pontos idejét a mellékelt jelentkező lapok útján Kardos Alberttel, a kör titkárával f. évi május 10-ig tudatni, hogy fogadtatásról és szállásról kellőképpen gondoskodhassunk. — Ugyanezen kérést intézzük a személyök szerint meghívott vendégekhez is.

Debrecenben, 1905. április hóban.

A rendező bizottság.

Debreceni pereg.

— május 5.

Amerikában hivatalosan megállapították, hogy a magyar munkásokkal ott vérlázító embertelenséggel bántanak. Ditsburghban van a legtöbb magyar munkás. Itt a munkáközben, halálos szerencsétlenség következtében elpusztult munkásokat egyszerűen belökik az izzó kohókba, hogy nyomuk se maradjon. Így menekül a gyáros a halálesettel járó következményektől, felelősségtől, kárpótlásoktól és egyéb kiadásoktól. Nagyon szomorú bizonyítvány ez az új világról, melynek földjén keresik mégis véreink boldogulásukat.

De másképpen van e ez magyar hazánkban? Budapesten a Párisi Nagy Áruház tűzveszélye a vele járt számos emberáldozat elmaradt volna, ha a hatóság becsületesen ellenőrizi az üzlet berendezését és az üzlet tulajdonosával együtt tekintettel van az alkalmazottak s a ház lakóinak biztonságára.

A debreceni falbeomlás, a maga 22 éves, ifju halottjával, szintén csak e lapra tartozik. A tulajdonost, az építő vállalkozót jó eleve figyelmeztették a veszedelemre. De mit manapság az emberélet, ha néhány koronát kellene kockáztatni azért, hogy ember élete ne tétessék kockára? Most is látszik talán az agyonzuzott fiu vérenek nyoma a köveken és csak bele kell mártani a tollat, hogy verbetűkkel panaszoljuk el az emberek szeretetlenségét!

Mert itt mindennek a kulcsa. Kiveszett az emberek szívéből a szeretet, eltölgatta ennek helyét a rideg önzés, az irgalmat nem ismerő közöny és a gyűlölet. Valjon csoda-e, ha a tömegek elkeserednek és maguk veszik kezükbe a sorsukat, mivel az erre hivatottak és kötelezettek őket magukra hagyták!

Forradalom készül az egész világon! A tenger zúgó hullámai pedig akkor csillapulnak le, ha bejárja a keresztény emberszeretet és eltölti szellemével az egész világot!

„E helyen tilos a lovaglás, kerékpározás és az állatok hajtása...” Ez a rendkívül hasznos felírás olvasható az egyik utcai fasor közepén. Ott áll a rend jeles óra, és mit látnak szemel? Kerékpárost és kerékpárt. A kerékpáros azonban nem ül vasparipáján, hanem azt maga mellett gurítja.

— Hát nem olvasta az ur — inti a lovagot a rend hivatott óra — hogy itt tilos a kerékpározás?

— Látni látam — felel a megszólított — csak hogy én nem kerékpározom!

— De maga mellett tetszik hajtani! — így a rendőr.

— Hajtani pedig — szól ismét a kerékpáros — csak állatokat nem szabad ezen az uton, a kerékpárt pedig nem nézem állatnak!...

Ez a világos okoskodás tökéletesen meggyőzte a rendőrt, békén hagyta a kerékpár hajtóját.

— **Ülések a vármegyeházán.** A vármegyeházánál már e hét folyamán megkezdődik a mozgalmasabb élet, gyors egymásutánban következnek az ülések. 6-án délelőtt tartja az állandó választmány ülését, 8-án a közigazgatási bizottság, 11-én a számonkérőszék ülésezik és 16-án lesz a közgyűlés.

— **Zászlóavatási ünnepély.** Már csak másfél nap választ el bennünket az ifjuság

ünnepélyétől, a zászlóavatástól. Városunkban lépten-nyomon a zászlóavatásról hallunk. — Tudakozódnak az ünnepély részleteiről, a jegyek felől, az érkező vendégekről, a virágkocsi menetéről, koszorus leányokról, vőfényekről, bandériumokról, nagy mértékben a színházi előadásról, a bálról, bankettéről, a zászlóanya fogadtatásáról, a lámpious menetről és más egyebekről; ki tudná azokat elsorolni, hogy kiben melyik részről kelt érdeklődést az ilyen ünnepély? A főtéri alakokat magas áron bérelki ki, hogy a menetet, mely az ünnepély egyik varázshatású része lesz megtekinthessék. A vidékiek körében nem kisebb az érdeklődés, mint városunkban. Egyre érkeznek a levelek, melyekre a rendezőség, élén Kiss Pál joghallgatóval, elismerésre méltó buzgalmat fejt ki az iránt, hogy a közönség érdeklődését ki-elégíthesse. A színházi előadásra már nem lehet jegyet kapni. A bála, mely kedves meglepetésben fogja részesíteni az ott megjelenőket, szintén alig kapható néhány jegy. Így van a bankettre szóló jegyekkel is. Ami még megmaradt Borsos Katánál kapható. A kollégium udvarán sürgősen folyik a munka. A pódiumokat, árbockokat már felállították. Az egész udvart pedig kéksárga és nemzeti szín zászlókkal, címerekkel és girlandokkal ékesítik. Az ünnepély napján valóságos ünnédkertté alakul át a vén kollégium első udvara. A kollégium udvarán lefolyó ünnepélyre a jegyeket már lehet kapni a főiskola seniori hivatalában az ünnepély napján pedig a kollégium két kis kapujánál 1—1 koronáért. Azok, kik zászlószöveget be óhajtják venni, tiszteletjegyet kapnak szinte a seniori hivatalban. Az ünnepélyre, valamint az azt követő diákkongresszusra sok diák vendég érkezik városunkba. Ezeknek elszállásolása érdekében már intézett a rendezőség felhívást a közönséghez; naponként érkeznek is jelentések a közönség részéről egy két vendég elfogadására. Ezuttal még szives figyelmébe ajánljuk a közönségnek az ifjuság bizalmas felhívását. Szives adományok, a zászlószövegekért, napról napra érkeznek, 200, 100, 80, 50, 25 koronás küldemények gyakoriak. Ezeket a rendező bizottság emléklapon fogja nyugtázni.

— **Diszes esküvő.** Tegnap délben 12 órakor fényes esküvő színhelye volt a helybeli Deák Ferenc utcai izraelita templom. Ugyanis ekkor esküdött örök hűségét *Redl Siegfried* üzletvezetéségi hivatalnok *Steiner Gábor* honvéd ezredes leányának, *Honkának*. Hosszu kocsisor vonult a templomba s városunk előkelő társadalmából sokan vettek részt a fényes esküvőn. Az esküvőt ünnepi lakoma követte az Angol királyné fehér termében, ahol szép köszöntők hangzottak el az ifju pár boldogságára.

— **A selyemtenyésztés köréből.** Tisztelettel tudatjuk a selyemtenyésztés iránt érdeklődőket, hogy a kikelés már megkezdődött, jelentkezéseket, kik tenyésztésre hajlandók, a mai naptól elfogadjunk, Boldogkert 12 szám alatt. Becses pártfogásukat kérve, magyar királyi országos selyemtenyésztési Felügyelőség.

— **Halálozások.** Az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál a következő halálozások jelentettek be: Nagy Ferenc ev. ref. 72 éves, Badzó Anna g. kath. 3 hónapos, Koroknai Mária g. kath. 9 hónapos, Tassi József ev. ref. 58 éves, Suba Mária ev. ref. 20 éves, Szállási Gábor ev. ref. 25 éves, Szatmári János ev. ref. 71 éves, Rőt János ev. ref. 22 éves, Kas Gyula ev. ref. 7 éves, Béres Irma ev. ref. 10 éves, Bakonszegi János ev. ref. 30 éves.

— **Felhívás.** A helyben működő mindazon m. t. Dalegyletek működő tagjait, kik a Május 7-iki zászlóavatási ünnepélyen részt veendének, tisztelettel kérem, hogy az összakarok begyakorlása és az egyöntetű eljárás megállapítása végett, péntek (Május 5.) este,

pontban fél 9 órakor a főiskolai énektér-
ben, megjelenni sziveskedjenek. Debrecen,
1905. május 4. Csurka István d. e. titkár.

**Tisztátalanság a pékműhelyek-
ben.** Nem az első eset, hogy ismertetjük
azokat a botrányos állapotokat, melyek egyik-
másik helybeli pékműhelyben léteznek és
csodálatos, hogy a hatóságnak legszigorubb
eljárása dacára, még mindig nem sikerült
megszüntetnie ezt a közegészség ellen való fel-
háborító merényletet. Néhány rappal ezelőtt
történt, hogy a főkapitány névtelen levelet
kapott, melyben a levélíró felhívja figyelmét
egyik helyi sütő-műhelyben levő undorító
viszonyokra. A főkapitány a levél vétele
után nyomban elrendelte a vizsgálatot, mel-
lyet a múlt hó 30-án ejtett meg Kiss József
közigazgatási gyakornok és dr. K. Szalay
Béla orvos. A vizsgálat a második kerületi
pékműhelyekre terjedt ki, melyeknek legna-
gyobb része rendben találtatott. Kivételt képe-
zett azonban néhány, amelyek közül különösen
az Orosházi kenyérsütőde tűnt ki tisztátalan-
ságával. Ebben a sütődében szinte megbot-
ránkoztató és minden képzeletet felülmúló
gyalázatos dolgokat talált a rendőrség. Az
egész műhely közönséges piszokfészek, hol
emellett a legnagyobb rendetlenség uralko-
dik. A tészták undort gerjesztő szennyes
dunyhákkal vannak letakarva, a helyiség
padlójára, mely talán már évek óta nem volt
felsürolva, rá van száradva a tésztás piszok.
Mooskos ruhadarabok, rongyos cipők hever-
nek szerteszét. Az alkalmazottakat, kik már
nem egy esetben kikelték a már részükről
is tűrhetetlen viszonyok miatt, lepénzelte
Kleia Antal tulajdonos, nehogy a nyilvános-
ság elé kerüljön mindez. A vizsgálat alkalmá-
val még Konkoly János Miklós-utca 18,
Sóvágyó Károly Nyugoti-u. 52. és Schvare
Ignác Nyugoti-u. 32, Egri Ferenc Péterfia-u.
42. Herskovics Emánuel József kir. hg.-u.
66. és Guttmann Máyer Simonffy-u. 18. sz.
alatti sütődjében tapasztaltak a hatóság ki-
küldöttéi rendetlenséget és az előbbiekhöz
hasonló állapotot. A rendőrség a tisztátalan
pékműhelyek tulajdonosai ellen szigorú eljá-
rást tett folyamatba.

**Debreceni nyomdászok mulat-
sága.** A debreceni nyomdászok mulatságai
mindenkor a legsikerültebbek, legnépszerűb-
bek szoktak lenni. Az idén június 4 én tart-
ják nyári mulatságukat a nyomdász szak-
egylet dalkörének közreműködésével. A mu-
latság iránt nagy az érdeklődés már is. Be-
lépő díj 2 korona. Család-jegy 3 személyre
4 korona. A mulatság a Margit-fürdő disz-
termében lesz. Melegen ajánljuk Debrecen
közönsége figyelmébe.

A valódi hirneves Málnási Sicilia
székely gyógyforrás viz kapható Debrecenben.
Vezérképviselő: Trigárszky Emil ügynök,
főraktár: Komlóssy Lajosnál és kapható
minden más fűszerüzletben.

**A megyei alapok pénzügyi
betétei.** A belügyminiszter tegnap Hajdu-
vármegye törvényhatóságához körrendeletet
intézett a vármegyei alapok pénzügyi
betétkönyveinek közményezése tárgyában.
A pénzügyminiszterrel egyetértőleg el-
rendeli a belügyminiszter, hogy a vármegye
kezelése és felügyelete alatt álló alapok és
alapítványok tulajdonát képező pénzügyi
betéti könyvek oly értelmű közményezéssel
látassanak el, hogy a pénzügyi betéti
könyvből való pénzfelvétel csak a számvétség által ellen-
jegyzett alispáni rendelet alapján és annak
felmutatása mellett legyen teljesíthető.

Dalpróba. Vettük a következőket:
A M. A. V. altiszti kör elnöksége felhívja

dalkörének működő tagjait, hogy szombaton
f. hó 6-án este 7 órakor az állomási épület
bal sarkán lévő iskola szobájában (I. emelet)
tartandó dalpróbara teljes számban okvetlen
megjelenni sziveskedjenek.

Verekedő kofák. Csúnyán össze-
vesztek tegnap délelőtt Kiss Bálintné és
Arva Zsuzsanna zöldségkofák. A veszekedést
az idézte elő, hogy Kiss Mihályné felváltás
végett átadott Árvainénak egy koronát, amit
az letagadott és nem adott neki vissza. A
két piaci hölgy a perlekedés hevében neki
esett egymásnak és nagy botrányt csináltak
verekedésükkal az utcán.

Ipartestületi ülés. A debreceni
ipartestületi hitelszövetkezet e hó 14-én
tartja meg a tagok részvétele miatt ápr-
ilis 30-áról elmaradt pótközségi ülést.

Ablakbeverők. Varga János szat-
ler és Stóder József kovács segédek valahol
a külső soron nagy mulatást rendeztek és
rengeteg mennyiségű italt benyakaltak. —
Kegyetlenül berugott állapotban a tizenhá-
romváros utcán haladtukban több háznak
ablakait beverték és a házakból lármájukra
kiszaladt lakókat kövel hajigálták. A rend-
őrség megindította ellenük az eljárást.

**A légszeszgyár városi üzlete és
irodája** építkezés miatt május 3-tól fogva
ideiglenesen Piac-u. 65. sz. házba költözik
(Miklós-utca sarkán). Telefon-szám, mint
eddig, 90. A lámpagyújtók és az éjjeli ügye-
letes szerelők ezentúl is Piac-u. 81. sz. alatt
maradnak az udvari keresztépületben és este
7 óra után oda kell fordulni szükség esetén.
Ezen helyiség telefon száma 415. lesz.

x LETZTER JOZSEF fényképezési
festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-
utca 44. d. Ujfalussy-ház. Állandó fénykép-
kiállítás a műterem kapubejáratánál levő ki-
rakatban.

x fogfájás és szájbüsz ellen legjobb
szer a P. ombus bővebbet a mai számba tett
hirdetésében közöljük.

**Az Arany Bika kávéházban min-
den este cigányzene.**

Ravasz esetek.

A nyakszirtmerekedés.

Egész Európában rettegés tölti el az emberek szí-
vét és lelkét, hogy előbb utóbb a nyakszirtmereké-
dés nevű modern betegségben fognak eipusztulni.

A: Mit szól ön az legújabb esethez?
B: Miféle esethez?
A: Hát nem tudja?
B: Hát tudom?
A: Hallatlan, az egész világ rettegés-
ben van és ő nem tudja!
B: Hát miről van szó?
A: Hát arról az izéről...
B: Mizéről?
A: A hogy is hijjájáról.
B: Micsoda hogyishijjájáról?
A: Hát nem szokott helyi lapot ol-
vasni?
B: No hát szoktam?
A: Hát pesti újságot? Abban is benne
van.
B: Mi van benne?
A: Még most se tudja? Hiszen egyéb
sincs benne.
B: Hallja mizé, ne froclirozzon. hanem
mondja meg a mit akar.
A: Hogy mit akarok? Csak ne ordit-
son, még magának is lehet egy merev
nyaka.
B: Mi az, hogy lesz egy merev nya-
kam?
A: Ez a nyakszirtmerekedés.
B: Nem lehet. Harmadszor nekem nincs
is nyakam, másodsor merev csak a szikla
lehet és először az egész nyakszirtmerekedés
csak mese.

A: Hogy mondhat maga ilyet, hogy a
nyakszirtmerekedés mese. Talán nem is hi-
szik, hogy létezik mi?

B: Persze, hogy nem hiszem.
A: Hát a lapok, hát az orvosok, hát
az eddigi áldozatok az is mese?

B: Nü ná nem mese.
A: En csak annyit mondok, hogy ne
legyen ilyen Istentagadó, mert még magá-
nak is lesz egy meredt nyaka.
B: Hagyjon nekem békét. Mi közöm
nekem a mások nyakához.

A! Hát nem is sajnálja azokat a sze-
gény embereket, a kiket megölt a nyakszirt-
merekedés?

B: Mit sajnáljam őket? Sajnálja maga.
Annyit azonban mondok, ha még egy szót
szól a nyakszirttről, hogy ugy nyakszirtmereké-
dés, hogy az egész teste merev lesz.

A: No jó, hát nem beszéllek. De lega-
lább mondja meg, hogy mért nem hisz
maga a nyakszirtmerekedésben?

B: Hát hogy lehetek abba a mi nincs.
A: Hogy hogy?

B: Ugy hogy azt egy újságíró ta-
lálta ki.

A: Ne mondja.
B: De bizony mondom. Hát azt hiszt
maga, hogy igaz a mi az újságban áll.

A: Persze, hogy hiszem. Hát hogyan
hinném, hiszen ép olyan sürgönyön jön mint
a japáni háboru, vagy a burháboru, vagy a
Dreyfusz affér, vagy Tittoni és Goluchowsky
találkozása.

B: Hahaha, micsoda naiv ember. Mi-
csoda gyerek. Hát így félre lehet magát ve-
zetni. Azon kezdem, hogy egyáltalán nincs
is japán, nincs is orosz a világon. Dreyfusz
meg éppenséggel nem létezett. Goluchowszky
azt se tudja, ki az a Tittoni, hát hogy le-
hetséges akkor nyakszirtmerekedés?

A: Ne mondja!

B: De mondom. De megálljon csak
még tovább is van. Azt hiszi, hogy Tisza
István létezik, nem létezik. Még Perczel se
létezik, csak a zsebkendő létezik és az léte-
zik. Válság se létezik, csak az ellenzéki
többség létezik.

A: No jó, jó, de a nyakszirt csak lé-
tezik.

B: Lehet hogy létezik és ha létezik,
hát puha. Ami pedig puha, az manap kevés
embernél merev és ha merev, akkor legyen
boldog.

A: Igaza van.
B: Nekem mondja?

—assa.

SZÍNHÁZ.

* **Bemutató.** Szombaton lesz a bemu-
tatója Szemere György 4 felvonásos szín-
művének, melynek címe Erősek és gyöngök.
A színmű főbb szerepeit Hadrik Anna, P.
Menszáros Margit, Ebergényiné, Palágyi Lajos,
Csontos Gyula, Klenovits György, Fenyéri
Mór, Mezei Péter, Iványi Antal és Szilágyi
Aladár játsszák.

TAVIRATOK.

A király Rómában.

Budapest, május 4. Párisból távira-
tozzák, hogy Ferenc József király ok-
tóberben az olasz király látogatására
Rómába utazik. A két külügyminiszter
Tittoni és Goluchowszky a velencei
találkozáson az utazás és a látogatás
részleteit beszélték meg. — Ő felségét
Goluchowszky és Pittreich kísérik Ró-
mába, ahol a kvirinálban fog lakni. A
pápa erre már megadta beleegyezését.
A látogatásnak bővebb részleteit még
nem tudják. A király római tartózkodá-
sának utolsó napjain a kvirinálból a
magyar—osztrák követségre megy.

Bécs, május 4. A Wiener Allge-

meiner Zeitung megerősíti a király utazásáról szóló párizsi jelentést. Hozzá teszi még azt is, hogy a diplomáciai körökben beszélik, hogy a pápa igen szerencsés módot talált a vatikáni és kvirináli látogatások összeegyeztetésére.

Lemondott püspök.

Budapest, május 4. Sárkány Sámuel a bányai ág. ev. egyházkerület püspöke, aggrorára való tekintettel lemondott tisztségéről.

Szegedy Róza emléke,

Sümege, május 4. Május 28-án nagy ünnepek között leplezik le Sümege Szegedy Róza síremlékét. Az ünnepélyen, amelyet a sümegei kaszinó rendez, a magy. tud. Akadémia, a Kisfaludy társaság, a Petőfi társaság és az otthon-kör képviseltetik magukat. Az ünnepi beszédet Berzeviczy Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter, a Kisfaludy társaság képviselője fogja mondani. Beszélni fog még Herceg Ferenc a Petőfi társaság nevében.

Diszszemle a szász király tiszteletére.

Bécs, május 4. Ma volt a tavaszi diszszemle a Schmelzen, amelynek kitűnő idő kedvezett. Üxköll-Cyllebano hadtestparancsnok vezénylete alatt kivonult csapatok négy hadoszlopban állottak fel. Fél kettőkor érkeztek a főhercegek a díszterre, a főhercegnők pedig a kísérek közelében foglaltak helyet. A fentartott helyen a diplomáciai testület, főméltóságok, és a magas arisztokrácia tagjai gyűltek össze. Nemsokára megjelent a felsége és a szász király 3-ik dragonyos ezrede egyenruhájában. A szász király reggel 8 órakor indult el a Burgból és elment a felségéért Schönbrunnba. Az uralkodó királyi vendégével, a kísérek, a tábornoki kar és a katonai attasétól követeve, végigjártak az összes csapatok arcélén. A Salvator főhercegtől vezényelt lovasságot szemlélték meg legutoljára. Ezután az uralkodó, a főhercegek, a tábornoki kar és a kísérektől körülveve megtekintették a kivonult csapatok elvonulását. Fél 11-kor vége volt a diszszemlének. A csapatok csengő zeneszóval vonultak be laktanyáikba. Az uralkodók udvari fogatban kíséretüktől követeve, a közönség lelkes üdvözlése között visszamentek a Burgba.

Az orosz forrongás.

Pétervár, május 4. Suvalov gróf tábornokot, a ki eddig a belügyminisztériumba volt beosztva, kinevezték moszkvai városkapitánynak Volkov tábornok helyébe, kit auri kormányzóknak neveztek ki.

Lodz, május 4. Ma a kereszttemplomban tartott májusi istentisztelet közben a nép összetűzött a kozákokkal, kik sortűz adtak. E közben nagyon sokan halálra sebesültek.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Hamis tanu. A hamis esküt nagyon szigorúan bünteti a törvény, mégis előfordulnak esetek, akadnak emberek, akik nem törődnek mindezzel. Ilyen ember például Madovszky Miklós beregszentmiklósi lakos, vasúti alkalmazott, aki az 1905. április hó 27-én Gasparik Antal volt debreceni óra és ékszer üzlet tulajdonos által ellene és társai ellen irított váltóperben megtartott tárgyaláson, megesküdött arra, hogy ő nem írta az előtte felmutatott váltóra nevét, sem pedig másokkal nem íratta alá azt, de a törvénykezés folyamán bizonyult ez állításának az ellenkezője. A hamis eskü miatt aztán meggyűlt a baja a törvényszékekkel. Ügyében tegnap volt a tárgyalás, melyen azzal védekezett, hogy nem tudta mire eskettette meg a törvényszék és ez mentette ki a vízből, mert a hamis esküért járó szigorú büntetés helyett csak 14 napi fogházat kapott. Az ítéletben természetesen megnyugodott.

Killer Ede

egyedüli gőzerőre berendezett butorgyára
Debrecenben.

ahol az országban egyedül egész tömör fából, legtartósabb, legdivatosabb és legkedveltebb egyes buorok valamint egész berendezések készülnek; miről mindenki a gyárban valamint az üzletben meggyőződést szerezhet. — Ismét eladók százalék kedvezményben részesülnek.



Saját magát
károsítja aki
szőlőoltvány-
szükségletét
nem fedezi

2. Küküllőmenti Első Szőlőoltvány-telepnl.

Tulajdonos Caspari Frigyes Medgyes Nagy-Küküllőmegye A telep oltványait az elmúlt száraz nyáron naponta több mint 2 millió liter vízzel öntözték, miáltal az oltványok ideálisan fejlődtek. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve

A nagyerdei hidegvizgyógyintézet megnyílt!

A víz alkalmazása gyógy célokra, hőmérsék, alak és időtartam tekintetében oly sok változatosságot enged, hogy azt a legkülönbözőbb betegségeknél eredménynyel alkalmazhatjuk.

Általában a vízgyógyimód edzőleg, éltetőleg és erősítőleg hat. Az anyagcsere fokozódása, az idegrendszernek kedvező befolyásoltatása által a beteg szerveknek megváltozott működésük idéztetnek elő.

Sem fiatalja, sem öregje nem zárandó ki a hidegvizgyógyimód alól.

A fiatal szervezet erőteljesebben fejlődik és gyarapszik mellette, míg a magasabb korban a hanyatló erőket felélenkíti és a lassan működő szerveket felfrissíti.

Eredménynyel alkalmazható tehát a vízgyógyimód és annak különböző alakjai.

1. Súlyos betegségek utáni elgyengülésnél.

2. Erősödési és edzési szempontból, a légző szerveknek hurutus állapotra való hajlamánál.

3. Táplálkozási zavaroknál u. m. vérszegénység, sápkór, kövesség kőszvény, görvéllykór, cukorvizezésnél.

4. Gyomor-, bél- és májbetegségeknél.

5. Vérkeringési zavaroknál, vértolulás és aranyeres bántalmaknál.

6. Rheuma és idegfájdalmaknál.

7. Az idegrendszer megbetegedéseinek a neurastheniánál, ennek sokoldalú jelenségeinél: mint fejfájás, szédülés, fejfájás, levertség, szellemi és testi kimerültség álmatlanság, Asthma, ideges szívbántalmak, a gyomor bél- és nemi-szervek neurastheniájánál, Hysteriánál, Basedow-féle betegségnél, görcs és hűdéses állapotoknál.

A nagyerdei hidegvizgyógyintézet modern és célszerű berendezése, fekvése és kitűnő puha vize fölülte alkalmas tényezők a vizezuranak sikeres használatára. Fővárosi szakértői szemlélyzet végzi a teendőket, az árak mérsékeltek. Orvosi felügyelet.

Az intézet egész nap nyitva férfiakkal d. e. 9 óráig és d. u. 5-8 óráig; nőknek d. e. 9 óráig d. u. 5 óráig.

ÜGYVÉDI IRODÁMAT

Piac-utca 73. szám alá
(Tihanyi-házba) helyeztem át.

Dr. Tervey Tamás

ügyvéd.

Még a modern vegyészeti hatalmas haladása és ebből kifolyólag keletkezett számtalan kozmetikus készítmény sem volt képes a 40 év óta bevált Dr. Lengyel frigyese

Nyirfa-Balzsam

féle

piperecikket hátérbe szorítani: ez annak jele, hogy ebben tényleg jó, a természet által készített bőrszépítőszert bírnak. Azon intajdonsággal bír hogy általa a felső bőrréteg lassankint lehámlik és az ily módon tisztított bőr alatt levő réteg üde, ifjított alakban mutatkozik és ezzel egyidejűleg megszűnik mindennemű kiütés, szeplő, folt, vörösség és anyagjegy az arcedők és himlőhelyek lassankint teljesen kismulnak, egyszóval az arcszín friss és élénk színezetet nyer.



Egy korsó ára használati utasítással 3 korona. Dr. Lengyel féle benzoé-szapan darabonként 120 és 70 fillér vgen enyhén hat és ténylegesen elősegíti a balzsam hatását. Raktáron az összes nagyobb gyógyszerárakban, gyógyszerkereskedésekben és illatszertárakban továbbá a főraktárban.

TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerárakban

Budapest, Király-utca 12. és Andrássy ut 26. valamint a „NANDOR” gyógyszerárakban Váci-körut.

PLOMBUS. New-York, 104. E. Str 106!

PLOMBUS!

250,000 hálalrat 1 év alatt

Nincs többé fogfájás!!!!
odvas fog!!!
büzös-száj!!!

Fenti betegségeknek előidézői két ségtelenül az odvas fogak. Ezen remek amerikai szer, ezen kínos és kellemetlen szenvedéseket

azonnal megszűnethi!

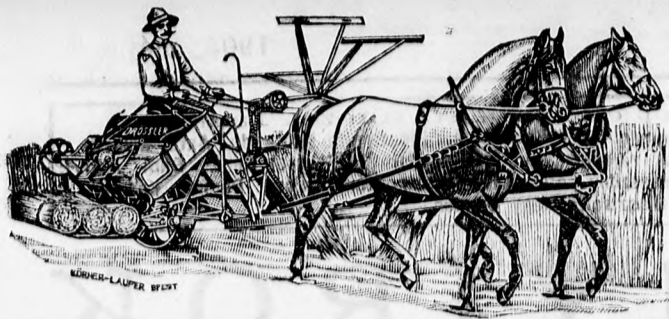
„Plombus”-szal mindenki maga plomburozhatja fájdalom nélkül és hihetetlen egyszerű módon

odvas fogait!

Plombus ne hiányozzék egy háznál se az egyszeri csekély kiadás százszoros kamatja; a nyugalom. A fogfájdalmakban szenvedőket tehát saját érdekében felhívjuk, hogy rendeljék meg ezen valóban remek haziszert, mely az amerikai élelmesség neto vábbja!

Ára egy adagnak, mely 5-6 odvas fogra elegendő, használati utasítással 2 korona. 2 kor. 10 fill. előzetes beküldése után bérmentve bérhova. Megrendelhető egyedül a Magyarországi képvisellettől, melynek címe:

Plombus” szétküldés Pásztó Heves-megye.



Drössler Károly

cs. és kir. szabadalmazott gazdasági gépgyár Budapest, VI, Váci-körút 59. — **SZÁLLIT**: Magánjárókat, Locomobilokat, teljes Gőzeséplő-készleteket, Gőzekekészleteket, „Milwaukee” Fűkaszálógépeket, Arató és Kévekötőgépeket, legújabb szerkezetű „Rákóczy Drill” vetőgépeket és mindenféle egyéb gazdasági gépet szolid és tartós kivitelben. Árjegyzékkel és árajánlással kívánatra díjmentesen szolgások.

DONOGÁN ÉS SOMOSSY

Debrecen, Kistemplombazár.

Menyasszonyi kelengye

Női divat

Külön szőnyeg osztály.

●●● Függönyök ●●●

Agy- és asztalterítők

●●● Linoleum ●●●

Óriási raktár!

1005 darab tárgy

== 1 fr. 92 kr. ==

Rendelje meg nálam: egy aranyozott óra láncal, három évi jótállással, 1 brilliánt bros, 1 zsebkés, egy önszámoló, 1000 darab asztali tárgy, minden után vételemmel 1 frt. 92 krért kapható:

Exportház Ch. Kapelusznál
== Krakau (Galicia). ==

Pontos cím kéretik.



A Dr. BORSOS-FÉLE

HAJSZESZ

teljesen ártalmatlan növényi anyagokból készülő hajerősítő, mely kiváló eredménnyel használható úgy a hajhullás vagy a hajvégek megtörése és széthasadozása, mint a fej elkorpaodása vagy a haj molyosodása ellen.

A haj növést előmozdítja. Legjobb óvszer a hajbetegségek ellen. Sem a fejbőrt, sem az ágy neműt nem piszkolja. — Hatása biztos!

Egy üveg dr. Borsos-féle HAJSZESZ ára 1 korona. — Kettős (nagy) üveg 2 korona.

Készítő hely:

MIHALOVITS J. gyógyszerháza Debrecen.

Nyiló virágok, csokrok, koszorúk.

Legbiztosabb és legjobb vetemény és virágmagvak, gyümölcsfák, diszcszerjék, gömbákácfákat és más kertészethez vágó növényzetet csakis

Paczelt János

műkertésznél.

Kossuth-utcai mag- és virágkereskedésében kaphatók.

Debrecenben.

Olesó ár és pontos szállítás biztosított.



Zacherlin

Nagyon segít és utólérhetlen feregpusztító Üvegekben vásároljuk.

Kapható:

Debrecen:

Csanak József
Crisco Lajos
Csillag József
Deutsch Lajos
Félegyházy János
Fritsch Károly
Ganovszky Lajos
Gőzezy István
Havas József
Jósa és Jóna
Kertész Nándor

Klein Ignác
Kóha Henrik
Kömlőssy Lajos
Kontsek Géza
Kernhoffer József
Kovács Mihály
Krausz J. Bernát
Lindenfeld J. Jenő
Lusztig és Bán
Mayer Jenő
Neumann Nándor
Parti Ferenc
Riekl Antal József

Róth Antal
Tóth Kálmán
Várray József

Berettyóújfalu:

ifj. Weiszberger Ignác

Érmihályfalva:

Grósz Hermann
Lévay Vince
Pollák Mór

Hajduböszörmény:

Gemeinbeck József
Tulogy Ferenc

Hajdunánás:

Körner Lola

Tiszafüred:

Kiss Géza Ernő
Schön Jakab
Weizsmann József

kereskedőknél.



MAGYAR REGÉNYIRÓK.

Megjelent az első sorozat. Tartalma:
Csiky Gergely Az Atlasz család; Illusztrálta Neogrády Antal Kemény
Zsigmond A rajongók. Két köt. Illusztr. R. Hirsch Nelli. Bálfy Albert.
Esvtike kisasszony potessvora. Illusztr. Márk Lajos. Padnal Károly: A
híjtünder. Illusztrálta Nagy Sándor.

A legértékesebb magyar regények

egyöntetű képes kiadása hatvan kötetben.

Szerkeszti:

MIKSZATH KALMAN

ki a nagy vállalat eszméjét kidolgozta és a kötetek elé megírja az írók jellemrajzát.

A nagy magyar elbeszélő méltatja a magyar elbeszélő irodalom jeleseit.

A bevezetések sorozata együtt a magyar regényirodalom kész története.

A gyűjtemény 34 író 54 munkáját — a magyar irodalom ötvennégy kiváló alkotását — öleli fel.

AZ ÍRÓK NEVSORA.	Baksay Sándor	Dóci Lajos	Iványi Ödön	Nagy Ignác	Tolnai Lajos	AZ ÍRÓK NEVSORA.
	Benickyné Bajza Lenke	B. Eötvös József	Jókai Mór	Pálffy Albert	Vadnai Károly	
	Beóthy László	Fáy András	B. Józsika Miklós	B. Podmanieky Frigyes	Vas Gereben	
	Beóthy Zsolt	Gaál József	Justh Zsigmond	Pulszky Ferenc	Verseghy Ferenc	
	Bródy Sándor	Gárdonyi Géza	B. Kemény Zsigmond	Rákosi Jenő	Werner Gyula	
	Csiky Gergely	Gyulai Pál	Kuthy Lajos	Rákosi Viktor	Wohl Stefánia	
	Degré Alajos	Hercegh Ferenc	Mikszáth Kálmán	Toldy István		

Minden kötet egy-egy kiváló magyar festőművész illusztrációival.

Mindössze ezer illusztráció külön diszes műmellékletek formájában.

Tiszta, szép metszésű, könnyen olvasható betűk. Finom, famentes papiros.

Diszkrét izlésű, diszes bekötési tábla.

MEGRENDELŐ-JEGY.

A cégtől
ezennel megrendelem a
„**MAGYAR REGÉNYIRÓK**“
című gyűjteményes vállalat hatvan kötetét, vászonkötésben 300 kor.-ért:
a) négy koronás havi részletfizetés mellett,
b) félévenként fizetendő 25 kor. utánvét mellett.

A nem kívánt módozat törölendő.

Tudomásul veszem, hogy a fenti műből 1904. szeptember hótól kezdve félévenként egy-egy 5 kötetből álló sorozat jelenik meg. A részletek az első szállítástól kezdve minden hó 1-én a fenti cégnél
fizetendők be mindaddig, míg a mű teljes vételére kiegyenlítő nincs.
A részletek be nem tartása esetén a részletfizetési kedvezmény megszűnik és a teljes vételár esedékessé válik. Az első részlet utánveendő.
Szóbeli megállapodások érvénytelenek.

Lakhely és kelet:

Név és állás:

A Magyar Regényírók

minden művelt magyar uri család örökbecsű könyvtára. A hatvan kötet félévenként öt kötetes sorozatokban jelenik meg. Az első öt kötet most hagyta el a sajtót.

A 60 kötet ára előkelő kötésben **300 kor.** Törleszthető havi **4 koronára** részletekben is. Megrendelhető a mellékelt rendelő-jegy felhasználásával bármely könyvkereskedés útján — Részletes prospektust kívánatra készséggel küld a kiadó intézet.

Franklin-Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda

Debrecen, nyomtatott Iászló József könyvnyomdájában.